

Bản tin GATE

Văn Phòng Giáo Dục Học Sinh Giỏi và có Năng Khiếu

Garden Grove
Unified School District
10331 Stanford Ave
Garden Grove, CA 92840

Tìm hiểu về bảng vận dụng tư duy

Biểu tượng Kaplan về sự Uyên Bác và Phức Tạp

Quý vị đã thấy những biểu tượng trên đây ở trong lớp học và bài làm của con em quý vị. Vậy quý vị có biết ý nghĩa của các biểu tượng này không?

Những biểu tượng thuộc về sự Uyên Bác và Phức Tạp giúp học sinh hiểu khái niệm thấu đáo hơn và phát huy khả năng suy nghĩ phê phán của các em. Những cách vận dụng tư duy này giúp học sinh đào sâu hơn một khái niệm (*uyên bác*) và hiểu khái niệm đó một cách *phức tạp* hơn.

Đúng vậy, để thật sự hiểu rõ điều gì, chúng ta phải nói được ngôn ngữ chuyên về đề tài đó. Chúng ta không thể hiểu chính xác đề tài nếu không biết các chi tiết, quy định và mô thức liên kết với đề tài đó hoặc hiểu cách thay đổi của nó như thế nào cũng như những cách nhìn khác nhau về nó.

Khi nhìn những biểu tượng trên, quý vị hãy để ý đến hình vẽ vì mỗi biểu tượng đều có ý nghĩa. Nên nhớ rằng mục tiêu của chương trình là không phải dạy cho học sinh hình vẽ các biểu tượng mà dạy cho các em sử dụng các biểu tượng này để “vận dụng tư duy” nhằm hiểu được đề tài hay khái niệm một cách rõ ràng và sâu sắc hơn.

Ngôn ngữ của môn học – Biểu tượng này tự nó đã nói lên ý nghĩa của nó. Cặp môi tượng trưng cho ngôn ngữ chuyên về một đề tài hay một khái niệm. Ngôn ngữ này gồm những từ ngữ then chốt, nhóm từ, dấu hiệu/biểu tượng, văn vẻ của lời nói, chữ tắt, và v.v... Ví dụ: để thật sự hiểu rõ một khái niệm toán học, chúng ta phải nói “ngôn ngữ toán học”. Nếu bảo một học sinh làm một bài toán cộng hay toán trừ, không những em phải hiểu chữ “tổng số” và “hiệu số” mà còn phải hiểu cả những biểu thức trong đó thường có những ký hiệu, như: $27 + (16 - 5) =$

Trong bài học về Cuộc Cách Mạng Hoa Kỳ (American Revolution), học sinh cần phải biết nghĩa của từ “Redcoat” (quân đội Anh) vì các em sẽ thấy rằng từ này không có nghĩa là một thứ mà người ta có thể mua ở ngoài tiệm!

Sinh hoạt sắp tới

Tháng 2:

Thi vào chương trình GATE
Kết quả sẽ được gửi về nhà
qua bưu điện vào cuối tháng 4.

15 tháng 2

Buổi Hội Thảo của Tổ Chức
Trẻ Em có Năng Khiếu
California (CAG) tại Anaheim
Convention Center

16 tháng 4

Ban Cố Vấn GATE 6:00-7:00 tối
Văn phòng kế cận Học Khu
Mời tất cả phụ huynh tham dự!

Lời hay ý đẹp

“Sự thông thái bắt nguồn từ óc
hoài nghi”
~ Socrates

Liên lạc chúng tôi:

Marcie Griffith
Trưởng Phòng GATE
mgriffith@ggusd.us

Kim Bessey
Thư ký văn phòng GATE
kbessey@ggusd.us

Chi tiết – Nhân quý vị xem xét biểu tượng này, quý vị hãy suy nghĩ về những chi tiết của bông hoa và mỗi phần (các cánh hoa, v.v..) góp lại như thế nào để làm thành một bông hoa. Chi tiết giúp chúng ta hiểu biết rõ thêm một điều. Chi tiết hỗ trợ thêm cho việc hiểu biết một ý tưởng lớn hay một khái niệm (ý chính). Chi tiết bao gồm: thành phần, yếu tố, tính chất, đặc điểm, và biến cách. Nếu chúng ta xem lại ví dụ về toán ở phần trên: $27 + (16 - 5) =$ chi tiết là các con số (thành phần của biểu thức).

Có thể tìm ra những chi tiết trong một câu truyện là chìa khoá giúp chúng ta phân tích bài đọc sâu hơn. Mặc dù chúng ta thừa nhận rằng trong câu truyện *Ba Chú Heo* (The Three Pigs) một trong ba chú heo mặc áo đỏ, chúng ta có thể đồng ý là màu của cái áo chẳng liên quan gì để giúp chúng ta hiểu rõ hơn câu truyện.

Mô thức – Chẳng có gì là lạ khi hình này biểu tượng cho mô thức (để ý hình tròn, đường gạch thẳng, hình tròn chạy ngoằn ngoèo theo hình chữ chi). Nếu có hỏi ai thì chắc chỉ là bảo người đó làm một việc đơn giản là tiếp tục mô thức này. Mô thức là những thành phần hay yếu tố được lặp đi lặp lại trong các ý tưởng, đồ vật, câu truyện, và những việc xảy ra. Mô thức có thể đoán trước, lặp đi lặp lại và có thứ tự.

Chúng ta thấy mô thức trong toán: các hàng số, hình học; văn chương: “*Little pigs, little pigs! Let me come in...*”; khoa học xã hội: mô thức trong sự biến động và ổn định, trong hành vi; và còn nhiều nhiều nữa... Khả năng nhận ra các mô thức đơn giản ở mức xa hơn để xác định nguyên nhân và hậu quả của một mô thức hoặc nhận ra những sự liên quan giữa các mô thức với nhau thật là khó và đòi hỏi phải biết suy nghĩ phê phán. Hãy đón xem phần tìm hiểu về Quy Tắc, Đạo Đức và Tư Tưởng Lớn trong bản tin tới của chúng tôi.

Siêng năng thì gặt được quả tốt

Là phụ huynh, chúng ta muốn bảo vệ con em chúng ta. Chúng ta không vui khi thấy con em phải vất vả, dù là đạp xe đạp, học một khái niệm mới hay một lớp khó (lớp danh dự hay môn cao cấp AP, học đại học, ...) và tự nhiên chúng ta muốn “giúp” các em ngay. Tuy nhiên, dưới hình thức bảo vệ con em, thường chúng ta giúp con em bằng cách không cho các em theo học những lớp khó và làm phần khó (suy nghĩ) giùm các em. Chúng tôi không kêu quý vị đẩy con em vào những hoàn cảnh bất lợi cho các em, nhưng chúng ta nên can đảm cho con em cơ hội làm những công việc khó khăn rồi hỗ trợ các em. Trẻ em cần trải qua những căng thẳng và mệt mỏi do các tư tưởng muốn vượt khó và kỳ vọng cao gây ra. Như thế, các em sẽ trở nên kiên cường, đồng thời cũng nói lên rằng chúng ta tin tưởng các em sẽ thành công (ngay cả khi các em thất bại). Điều này cũng tập cho các em bền chí, luôn nỗ lực đạt mục tiêu và không nản lòng trước thất bại. Học trải qua khó khăn để đi đến thành công là một đức tính rất quý, và dễ học lúc niên thiếu hơn là lúc trưởng thành.

Cần Tìm Sách Hay?

Thư viện của chúng tôi có nhiều sách để phụ huynh mượn về tham khảo.

Sách tham khảo:

Guiding the Gifted Child
(*Hướng Dẫn Trẻ Có Năng Khiếu*)
của James T. Webb, Ph.D

Trong quyển cẩm nang này, Tiến sĩ Webb viết vô số đề tài về cách dạy dỗ con trẻ có năng khiếu. Một số đề tài nói về những đặc điểm của năng khiếu, giao tiếp với bạn bè, vấn đề gặp phải với anh chị em, kỷ luật, khích lệ, và cách giải toả căng thẳng.

The Gifted Kids Survival Guide: For Ages 10 & Under
(*Sách Hướng Dẫn Cách Thích Ứng cho Trẻ Năng Khiếu từ 10 tuổi trở xuống*)

và

The Gifted Kids Survival Guide: A Teen Handbook
(*Sách Hướng Dẫn Cách Thích Ứng cho Trẻ Năng Khiếu: Sổ Tay Thiếu Niên*) của Judy Galbraith, M.A.

Bà Galbraith đã làm việc với cả trăm trẻ em có năng khiếu để viết quyển sách này. Sách được viết bằng thể văn thân thiện với trẻ em và có mục đích cố vấn và trả lời thắc mắc cho trẻ em có năng khiếu.

Cradles of Eminence: Childhoods of more than 700 famous men and women
(*Những Cái Nôi Xuất Chúng: Thời Niên Thiếu của trên 700 nam nữ danh nhân*)
của Ted George Goertzel và Ariel Hansen biên soạn

Quyển sách này nói về buổi thiếu thời của các danh nhân như Thomas Edison, Albert Einstein, và điểm lại những khó khăn và kinh nghiệm đã đưa những vị này lên đỉnh vinh quang.